

5.6.2017

Eduskunnan talousvaliokunnalle

HE 50/2017 vp Hallituksen esitys eduskunnalle maakaasumarkkinalaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt Kuluttajaliitto – Konsumentförbundet ry:ltä lausuntoa otsikossa mainitusta hallituksen esityksestä. Hallituksen esityksen mukaan maakaasumarkkinoita koskevien ehdotusten vaikutukset kotitalouksiin jäävät vähäisiksi, joten Kuluttajaliitto keskittyy lausunnossaan maakaasumarkkinalain kuluttajansuojasäännöksiin sekä sähkön ja maakaasun siirto- ja jakelumaksujen korottamista koskevaan rajoitukseen.

Kuluttajansuojasäännökset

Maakaasumarkkinalakiin ehdotetut kuluttajansuojasäännökset vastaavat suurelta osin sähkömarkkinalain kuluttajansuojasäännöksiä ja niiltä osin Kuluttajaliitolla ei ole kommentoitavaa.

Maakaasun myyntisopimuksen irtisanomista koskeva maakaasumarkkinalain 77 §:ssä ei ole mitenkään rajoitettu määräaikaisen sopimuksen kesto. Kuluttajaliitto ehdottaa, että pykälään lisätään uusi 3 momentti:

Jos kuluttajan kanssa on tehty määräaikainen maakaasun myyntisopimus kahta vuotta pitemmäksi ajaksi, kuluttaja saa kahden vuoden kuluttua irtisanoa sopimuksen samalla tavalla kuin toistaiseksi voimassa olevan sopimuksen.

Momentti vastaa sähkömarkkinalain 92 §:n 3 momenttia, jota perusteltiin hallituksen esityksessä (HE 20/2013 s. 124) seuraavalla tavalla:

”Jos kuluttajan kanssa on tehty määräaikainen sähkönmyyntisopimus kahta vuotta pitemmäksi ajaksi, kuluttaja saa kahden vuoden kuluttua irtisanoa sopimuksen samalla tavalla kuin toistaiseksi voimassa olevan sopimuksen. Sähkönmyyntisopimuksen määräaikaisuudelle ei ole asetettu ylärajaa. Kuluttajaa ei kuitenkaan katsota voitavan sitoa liiaksi pitkäaikaiseen määräaikaiseen sähkönmyyntisopimukseen.”

5.6.2017

Sähkömarkkinalain ohella vastaavaa määräaikaisen sopimuksen enimmäiskestoja rajoittavaa sääntelyä on esimerkiksi tietoyhteiskuntakaareissa. Vaikka määräaikaisen sopimuksen kestoja rajoitettaisiin, kuluttaja saattaa kuitenkin joutua tilanteeseen, jossa sopimuksen voimassapitäminen ei ole enää kohtuullista. Kuluttajaliitto ehdottaakin, että maakaasumarkkinalain 77 §:ään lisätään uusi 4 momentti:

Kuluttajalla on sopimuksen määräaikaisuudesta huolimatta oikeus irtisanoa maakaasun myyntisopimus päättymään kahden viikon kuluttua irtisanomisesta, jos kuluttaja on muuttanut paikkaan, johon myyjä ei toimita kaasua taikka jos sopimuksen pitäminen voimassa on muun erityisen syyn takia hänen kannaltaan kohtuutonta.

Esimerkkinä muusta erityisestä syystä on kuluttajan kuolema, jolloin hänen oikeudenomistajillaan tulisi olla oikeus sopimuksen irtisanomiseen. Kuluttajaliitosta on myös perusteltua, että sähkömarkkinalain 92 §:ään lisättäisiin vastaava säännös.

Siirto- ja jakelumaksujen korotuskatto

Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että siirto- ja jakelumaksujen korotusten suuruus rajoitettaisiin pääsääntöisesti enintään 15 prosenttiin 12 kuukauden tarkastelujakson aikana. Kuluttajaliitto kannattaa esitystä. Vaikka rajoitus ei vaikuttaisi, siirron ja jakelun kustannuksiin kotitalouksille valvontajakson mittaisella tarkasteluvälillä ja, sääntelyjärjestelmän mukaisilla tasoitusjaksoilla tarkasteltuna, se kuitenkin helpottaisi kuluttajien asemaa tasaamalla sähkön ja maakaasun siirto- ja jakeluhintojen vaihteluita. Ehdotettu muutos lisää myös kuluttajien luottamusta sekä markkinoiden että valvontaviranomaisten toimintaan. Lisäksi sähkön ja maakaasun jakeluun liittyvien kuluttajariitojen määrä voi vähentyä.

Kuluttajaliitto esittää, että maakaasumarkkinalain siirron ja jakelun maksujen korottamista koskeva pykälä tulisi voimaan ensi tilassa. Perustelut olisivat samat kuin sähkömarkkinalain mahdollisimman nopean voimaantulon perusteet eli: ”jotta ajanjakso, jona sähköverkonhaltijat voisivat toteuttaa ehdotetun siirto- ja jakelumaksujen korotuskaton ylittäviä maksujen korotuksia, jäisi mahdollisimman lyhyeksi.”

Kuluttajaliitto – Konsumentförbundet ry

Juha Beurling
pääsihteeri

Timo Niemi
lakimies